

thingsmænd, frasalbe Ordet, hvilket jeg saa meget hellere gjør, som jeg har erfaret, at, vil man vinde Bifald og Tilslutning hos det høje Thing, er det Bedste, man kan gjøre, at frasalbe Ordet.

Suel: Det fremgaar af Betænkningen, at det ærede Finantsudvalg har havt sin Opmærksomhed henvendt paa det saakaldte Kolportage-spørgsmaal, at der har været konfereret med Indenrigsministeren derom, og at et flertal i Udvalget har anmodet Ministeren om for Fremtiden ikke at udstede flere Bevillinger til Kolportage og at ophæve de bestaaende Bevillinger, indtil det hele Forhold kunde blive ordnet ved en Lov. Saa vidt jeg har forstaaet, har den ærede Minister svaret herpaa i Thinget, at han ikke vilde kunne gaa ind paa at efterkomme Anmodningen, i alt Fald ikke i dens Helhed, og navnlig ikke vilde kunne gaa ind paa i en nær Fremtid at ophæve de allerede bestaaende Bevillinger. Derved er efter min Mening dette isorveien særdeles uheldig ordnede Forhold kommet til at staa endnu paa flere, idet den Monopolisering af Forholdet paa en enkelt Haand, der allerede bestaar, derved har faaet Udsigt til at bestaa endogsaa i en længere Tid og i en endnu højere Grad monopoliseret. At haabe, at en Lov angaaende dette indviklede Forhold skulde kunne gaa igjennem i en nærmere Fremtid, tror jeg ikke, vi ere berettigede til; det ser jo ikke ud til, at den rige Lovhøst, man spaaede taar, skal blive bragt i Hus lige saa lidt som de foregaaende Aar. Altsaa, at vente paa en ny Lov angaaende dette Forhold, tror jeg, vil være illusorisk; jeg tror, det er bedre, at man undersøger, hvorledes den nuværende Tilstand er, og søger at finde Midler til at forbedre den. Den nuværende Tilstand er den, at Indenrigsministeren i Henhold til den bestaaende Lovgivning, navnlig Næringslovgivningen, i et Cirkulære af 1877 har udtalt, hvorledes navnlig Indenrigsministeriet og Justitsministeriet, der have forhandlet med hinanden om Sagen, opfattede Kolportage-spørgsmaalet, og at Indenrigsministeriet derved var kommet til den Anskuelse, at den bestaaende Lovgivning afgiver forskellige Regler, som man saa har udtrykt til Efterretning og Sagttagelse for Justitsembedsmændene, hos hvem forskellige Opfattelser have gjort sig gjældende. Om det Korrekte i overhovedet paa den Maade at fortolke den bestaaende Lovgivning med i alt Fald en vis bindende Virkning for Embedsmændene skal jeg ikke nærmere udtale mig, men jeg tror, at Ministeriet i sin Fortolkning er kommet til Resultater, der ikke kunne billiges i enhver Henseende. Det er navnlig bekendt, at en særdeles anset Retslærd, nemlig A. W. Scheel, er af den Anskuelse, at den Ordning, Ministeriet har givet af dette Forhold, i alt Fald ikke i dens Helhed, maatte anses som stemmende med Lovgivningen, og jeg tror, at man maa give denne afbøde, store Retslærde Rets

i hans Betragtning i saa Henseende. Spørgsmaalet har forskellige Gange været gjort til Gjenstand for Afgjørelse ved Domstolene, men er af forskellige Grunde endnu ikke naaet til at komme for Højesteret, saa man kan ikke vide, hvorledes Domstolene i den endelige Instans ville komme til at afgjøre Spørgsmaalet. Men ganske vist er det, at den Maade, hvorpaa Ministeriet er gaaet frem ved sit Cirkulære, har voldet ikke lidt Besvær for Fabrikanter, Handlende og deslige Folk, idet man har sat disse Folk i den Nødvendighed at maatte underkaste sig en vidtløftig og bekostelig Proces for at kunne faae det Spørgsmaal afgjort, og har forlangt, at deres Forretning midlertidig skulde hoile. Nu skal det ikke negtes, at der til en Tid blev drevet en meget uheldig Kolportageforretning, idet forskellige Spetulanter havde fundet paa at sætte Udbetaling af Præmier, bestaaende af Uhre og Ringe og deslige Ting, i Forbindelse med Forhandlingen af de Bøger, de lode ombære. De nævnte Ting lode de følge med deres Værker som en Slags Præmie, hvilket i Grunden ikke betyder Andet, end at de fik disse Snurrepiberier solgte til en høj Pris, idet de satte en højere Pris paa de Bøger, hvormed Præmierne fulgte. At der er blevet sat en Stopper for dette Uvæsen, var fuldstændig i sin Orden, men jeg tror, at man med den Fremgangsmaade, Ministeriet har fulgt, er gaaet videre, end man behøvede. Navnlig er det jo en bekendt Sag, at det har været overordentlig vanskeligt at opnaa den Slags Bevillinger, som omtales i Cirkulæret af 1877. Det har ikke været muligt at finde ud af, hvilke Principer der har været de ledende for den høje Regjering ved Udstedelsen af disse Bevillinger. Det eneste vejledende Princip, man i den Henseende har kunnet finde, er, at der staaer i Cirkulæret af 1877, at disse Bevillinger kun ville blive meddelte yderst sjældent, og det er ogsaa Tilfældet, at de ere blevne meddelte meget sjældent. Der foreligger i saa Henseende Exempler paa, at Folk, der efter det almindelige Omdømme maatte antages at være særlig kvalificerede til at faae disse Bevillinger, ikke have kunnet opnaa dem, uden at der er blevet givet tilstrækkelig Grund, hvorfor de ikke have kunnet faae dem. Det er saaledes bekendt, at et herværende Firma, der staaer høit i kunstindustriell Henseende, nemlig Firmaet Hoffensberg & Tray, som har anlagt et større Etablissement, og som beskæftiger en stor Mængde Mennesker her i Staden, ikke har kunnet opnaa Ret til at faae navnlig sine Olie- og Contryksbilleder solgte ved Kolportering. Herved er det sket, at en udenlandsk Fabrikant i samme Retning har kunnet faae en betydelig Lettelse i Konkurrencen med dette indenlandske Firma, idet nemlig den Kolportageforretning, der er særlig begunstiget ved Privilegium, har — hvad der jo er vitterligt, da det har staaet i Bladene under vedkommende Firmas